

Rechtskundig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer : 3185.22

INHOUD :

19

20

ONS DOEL.
RECHTSPRAAK.
Werkrechtensraad van Mechelen. — 6 October 1931. —
I. - Werkrechtensraad: Bevoegdheid. II. - De N.M.B.S.
Overname Verbintenissen - Staat. III. - Paritaire Com-
missie opdracht - Bepaling verworven rechten. IV. -
Kandidaat orde klerk - Recht op benoeming. V. -
Openbare machten - Krenking rechten enkelingen -
Schadevergoeding.
Burg. Recht. Antwerpen. — 1e Kamer - 15 April 1931.
— Echtscheiding - Voorloopige maatregelen - Provisio-
ad litem - Advocateneerloon - Wijziging der getrof-
fen maatregelen.

Rechtb. van Eersten Aanleg van Antwerpen. — 4e Ka-
mer - 3 Juli 1931. — Hypothecaire wet.
Handelsrechtbank van Antwerpen. — 7e Kamer - 20
Juni 1931. — Handelsregister - Alleenstaande koop-
mansdaad - Rechtsvordering - Ontvankelijkheid.
WETGEVING.
Proceduur voor de Assisenhoven.
NECROLOGIE.
Prof. Mr W. L. P. A. Molengraaff.
RECHTERLIJK LEVEN.
BALIELEVEN.

Ons Doel

De verschijning van het eerste nummer van het « Rechtskundig Weekblad » heeft zeer groote belangstelling verwekt. Uit alle deelen van het Vlaamsch land komen ons enthousiaste berichten toe, waaruit blijkt hoezeer het initiatief dat wij genomen hebben gewaardeerd wordt en hoeveel van deze uitgave wordt verwacht. Deze sympathiebetuigingen steken ons een riem onder het hart en verlevendigen ons betrouwen. Zij dienen ons tevens aanleiding te zijn om met open hart tot onze lezers te spreken en hun nauwkeurig het doel uiteen te zetten, dat wij wenschen na te streven.

Inderdaad, naast het uitbundig enthousiasme van velen kregen we ook mededeeling van talrijke sceptische beschouwingen. Er werd ons gezegd: « Uw plan is uitstekend, doch de tijd voor zulke publicatie is nog niet aangebroken; het « Rechtskundig Weekblad » zal onmogelijk kunnen wedijveren met de zeer talrijke tijdschriften die rechtsleer en rechtspraak in de Fransche taal uitgeven; de Vlaamsche arresten en vonnissen die belangstelling verdienen zijn niet voldoende talrijk om uw blad behoorlijk te voeden en het zal noodzakelijk moeten kwijnen en ten onder gaan ».

Het weze aan deze sceptici gezegd dat hunne bedenkingen en bezwaren ons geenszins vreemd zijn. Wij hebben ze grondig onderzocht en geruimen tijd vrees en twijfel gekend. Wij allen die dagelijks midden in den strijd der rechtspraktijk staan, wij beseffen beter dan wie ook hoe de tegenwoordige toestand zich voordoet, met welke uiterst groote moeilijkheden we zullen te kampen hebben en hoe arm het tegenwoordig bezit is van onze Vlaamsche rechtscultuur.

Het is stellig dat wij aan onze lezers geene arresten zullen kunnen mededeelen van het Hof van Cassatie, daar deze nooit in onze taal gevelde werden; wij weten dat arresten van de Beroepshoven, in de Nederlandsche taal opgesteld, allereerst zeldzaamst zijn, dat wij er slechts af en toe in strafzaken enkele zullen vinden en dat er in burgerlijke zaken bijna geene Vlaamsche arresten bestaan. Wij weten ook dat zelfs door de Rechtbanken van Eersten Aanleg al de interessantste vonnissen steeds in het Fransch worden gevelde en dat zulks zelfs geschiedt na Vlaamsche proceduur en Vlaamsche pleidooien.

Dit alles beseffen we opperbeter. Er zullen stellig in ons blad in den beginne talrijke rechterlijke beslissingen verschijnen die niet steeds over een allergewichtigst vraagstuk zullen handelen, die geene nieuwe wegen zullen opgaan en geen revolutie in de rechtspraak zullen tot stand brengen; en we moeten helaas ook toegeven dat vele van de vonnissen die in ons blad zullen verschijnen en die we natuurlijk nauwkeurig in hun oorspronkelijken tekst weergeven, dikwijls op taalkundig gebied nog heel wat zullen te wenschen over laten.

Die bezwaren waarvan we ons beter dan wie ook rekenschap geven, zijn nochtans allerminst van aard ons te ontmoedigen.

Het « Rechtskundig Weekblad » zal niet uitsluitend eene wetenschappelijke uitgave zijn die enkel bestemd is voor den speurder op het gebied van het recht, voor den pluizer die wenscht heel de rechtspraak te beheerschen en die op de oneindige verscheidenheid van de jurisprudentieele stof, met de microscoop het ontluiken nagaat van nieuwe gedachten en het ontkiemen van nieuwe stellingen die den weg zullen toonen naar de verdere ontwikkeling van ons rechtsleven.

Om zulks mogelijk te maken zijn we nog heel wat te schamel en te arm.

Voorloopig wenschen wij, in het volle besef van de ontoereikendheid onzer krachten en van de beperktheid der stof waarover we beschikken, een dubbel doel na te streven.

Ons blad zal voor al degenen die zich met de rechtspraktijk bezig houden een zeer nuttig werkinstrument zijn. De rechterlijke beslissingen die wij zullen publiceren zullen steeds een zeer bruikbaar materiaal zijn in de dagelijksche rechtspraktijk. Zij zullen met de meeste zorg gekozen worden uit het beperkte aantal vonnissen dat we tot nog toe ter beschikking hebben, daar we als stelregel aannemen uitsluitend oorspronkelijk in het Nederlandsch gevelde beslissingen uit te geven en nooit tot de vertaling van Fransche rechtspraak onzen toevlucht te nemen.

Buiten het nut dat de uitgave van die vonnissen op zichzelf biedt, zal zij steeds van groot belang zijn voor de rechtster-

minologie, ook dan wanneer de medege-deelde beslissing op juridisch gebied niet volkomen nieuw zou zijn of niet aan de hoogste eischen zou beantwoorden.

Wij voelen elken dag vóór onze Rechtbanken hoe aarzelend en onzeker velen onzer magistraten en confraters, zelfs wanneer ze van Vlaamsche afkomst zijn, de Nederlandsche rechtstaal gebruiken. Hoe zou het anders kunnen na zoo lange jaren uitsluitend fransch hooger onderwijs en bijna uitsluitend fransche praktijk.

Voor de Vlaamsche juristen ligt hier een geweldig arbeidsveld en ons blad wil een praktisch werktuig zijn om hen in hun taak te helpen. De taal onzer rechtspraktijk dient geschaafd en geslepen te worden. De onvolmaaktheden die zullen voorkomen in de uitgegeven beslissingen zullen aanleiding geven tot kritiek en tot studie en de vruchten hiervan zullen gemeengoed worden van de heele Vlaamsche rechtswereld.

Wij zullen ook onze houding te bepalen hebben tegenover de taal der jurisprudentie zooals ze gebruikt wordt in Nederland. Hoezeer wij ook overtuigd zijn van de volstrekte noodzakelijkheid onzer cultuurele eenheid met Nederland, toch is de terminologie en de stijl der Nederlandsche rechtspraak zoo speciaal, dat er hier voor het Vlaamsche land een probleem bestaat dat open blijft, dat ten eerste onze aandacht dient gaande te houden en dat in het « Rechtskundig Weekblad » grondig zal dienen besproken te worden.

Ten einde desaangaande aan ieder gelegenheid tot beoordeeling en tot studie te geven zullen wij ook af en toe vonnissen mededeelen, gewezen door Nederlandsche Rechtbanken.

Naast die practische doeleinden, — die we in den beginne slechts onvolmaakt zullen kunnen verwezenlijken, — is het er ons bijzonder om te doen het onze bij te dragen tot de vervlaamsching van ons rechtswezen. Wij zullen toonen dat er leven roert bij de Vlaamsche juristen, dat ze zich van hun cultuurele taak tegenover hun volk bewust worden, dat er bij hen een onweerstaanbare drang bestaat hunne eigen taal volledig in eer te herstellen voor de Rechtbanken, waar ze zoo lang uitgesloten bleef of verwezen naar het tweede plan.

Elk nummer van ons blad dient in dien zin een spoorslag te zijn. Welk belang heeft het, dat hetgeen wij thans geven kunnen niet volmaakt is; dat wij ons voor wat de rechtspraak betreft moeten beperken bij de lagere rechtscolleges, dat op de taal van sommige der vonnissen, die wij drukken heel wat valt aan te merken. Dit alles zal ons slechts aanzetten om met des te meer beslistheid in dien toestand verandering te brengen! Geen macht ter

wereld kan de vervlaamsching van ons rechtswezen nog verhinderen en den opbloei van het Vlaamsch juridisch leven nog stuiten. Zeer nabij is de tijd dat wij de Vlaamsche arresten van ons Verbrekingshof zullen kunnen uitgeven en dat de gewichtigste zaken voor onze Beroepshoven in onze eigen taal zullen worden afgehandeld. Dan zal onze stof overvloedig worden, dan zullen we streng kunnen kiezen en den maatstaf der wetenschappelijke degelijkheid kunnen aanleggen. Tot die tijd is aangebroken richte men geen verwijt tot de redactie voor wat betreft vorm en inhoud van het blad. Wij wenschen thans enkel pionierswerk te verrichten en niets anders te doen dan onzen plicht in den strijd voor de Vlaamsche culturele herleving.

Eindelijk dient er nog een woord gezegd over onze verhouding tot het « Rechtskundig Tijdschrift ». Er is ons meermaals gevraagd geworden of ons blad het « Rechtskundig Tijdschrift » zou vervangen? Hiervan is geen spraak.

Onze uitgave is opgevat in volledige overeenstemming met de redactie van dit Tijdschrift en wij zijn overtuigd dat thans reeds onze Vlaamsche juridische cultuur voldoende sterk staat om beide publicaties in het leven te houden.

Het doel dat door beide uitgaven nagestreefd wordt is echter zeer verschillend en er zal tusschen beiden een nuttige arbeidsverdeling kunnen geschieden.

Het « Rechtskundig Tijdschrift » zal aan zijn lezers de meer uitgebreide studies geven over onderwerpen van doctrinalen aard, het theoretisch werk van onze hoogleeraars en geleerden; het zal in hoofdzaak zuiver wetenschappelijk blijven.

Ons blad daarentegen zal midden in de actualiteit staan en wil vooral de practijk dienen, de gemeenschap der Vlaamsche juristen dichter aaneensluiten en de vervlaamsching van ons rechtswezen nastreven.

Het « Rechtskundig Tijdschrift » en het « Rechtskundig Weekblad » vullen elkaar aan en zullen in onderlinge verstandhouding en met wederkeeringen steun elk op zijn gebied het hunne bijdragen tot den bloei der Vlaamsche cultuur.

DE REDACTIE.

Juristen,

Laat uwe drukwerken verzorgen door
Drukkerij **MERCURIUS**
N. V.
-- KORTE RIDDERSTRAAT, 22 --
ANTWERPEN Telefoon 200,95

RECHTSPRAAK

WERKRECHTERSRAAD VAN MECHELEN

6 OCTOBER 1931

Voorzitter: M. Convié

Rechters: MM. Dessain en Van den Brande

Rechtskundig bijzitter: Mter Van den Hende

Pleiters: Mters Van Dieren (Leuven), Borginon (Brussel) en Mter De Vis Is. (Brussel).

Schmidt t/ Nationale Maatschappij van Belgische spoorwegen

I. — WERKRECHTERSRAAD: BEVOEGDHEID

II. — DE N. M. B. S. OVERNAME VERBINTENISSEN — STAAT

III. — PARITAIRE COMMISSIE OPDRACHT — BEPALING VERWORVEN RECHTEN

IV. — KANDIDAAT ORDE KLERK — RECHT OP BENOEMING

V. — OPENBARE MACHTEN — KRENKING RECHTEN ENKELINGEN — SCHADEVERGOEDING

De N.M.B.S. is een nijverheidsonderneming en moet als dusdanig te recht staan voor den werkrechtsheraad.

De N.M.B.S. moet alle verbintenissen door den staat tegenover het personeel genomen eerbiedigen.

Een paritaire commissie door den staat ingesteld met opdracht het statuut van het personeel op te maken en te bepalen wat er door verworven rechten moet verstaan worden, kan de verworven rechten niet te niet doen.

Een kandidaat ordeklerek had voor de reorganisatie der spoorwegen het recht op een benoeming tot ordeklerek binnen een afzienbaren tijd volgend op zijn examen.

De rechtbanken, zoo zij het recht niet hebben de plaats in te nemen der openbare machten om benoemingen te doen, kunnen schadevergoeding toekennen, indien de rechten van de enkelingen door die openbare machten worden gekrenkt.

VONNIS

Gezien de inleidende dagvaarding van den Heer Baratto Georges, deurwaarder bij de rechtbank van eersten aanleg, zitting houdende te Brussel, er wonende Wolstraat, 33, in dato van 30 Mei 1900 een en dertig.

Aangezien de vraag strekt tot het benoemd worden tot het ambt van ordeklerek met al de rechten en voordeelen daaraan verbonden sedert 30 Juni 1926, en onder meer een bijkomende wedde tot einde Maart 1931 belopende tot vier duizend negen honderd vijf en twintig frank, indien zij in gebreke mocht blijven dit binnen de bij het vonnis te bepalen termijnen te doen, en verweerder te verwijzen aan eischer te betalen wegens de hem veroorzaakte zedelijke en stoffelijke schade eene vergoeding van 40.000 fr. of welke andere door den Werkrechtsheraad volgens recht en billijkheid te bepalen.

VOOR WAT DE BEVOEGDHEID BETREFT:

Aangezien de N.M.B.S. de onbevoegdheid inroept van den Werkrechtsheraad;

Aangezien art. 2 der organieke wet, bepaalt dat de personen en de maatschappijen, die gewoonlijk beambten bezigen, onder de bevoegdheid vallen van den Werkrechtsheraad; dat het blijkt uit de besprekingen in de Kamers van volksvertegenwoordigers dat de openbare besturen alleen aan de bevoegdheid van de Werkrechtsheraad ontsnappen; dat de N. M. B. S. eene nijverheidsonderneming is, en dat deze als dusdanig te recht staat vóór den Werkrechtsheraad.

TEN GRONDE:

Aangezien het ministerie van Spoorwegen door het bijzonder bevel van 1 Juli 1925 Nr. 97 E/45 TM/75 R. een bijzondere wedstrijd heeft uitgeschreven voor de aanwijzing van 58 Vlaamsche kandidaten en 58 Fransche kandidaten voor het beheer van Spoorwegen;

Aangezien de aanlegger aan dezen wedstrijd heeft deelgenomen en den 38n werd gerangschikt;

Aangezien aanlegger niet tot ordeklerek werd benoemd tengevolge der reorganisatie der Spoorwegen die van den Staat zijn overgegaan naar de N.M.B.S.; dat deze door de uitwerking van een programma van rationeele uitbating en inkrimping van personeel, geene ordeklerken meer heeft benoemd;

Aangezien aanlegger van het beheer van den Staat, naar dat van de N.M.B.S. is overgegaan wanneer hij voldaan had aan de voorwaarden gesteld door het ministerie van Spoorwegen;

Aangezien het niet betwist wordt dat de N. M. B. S. al de verbintenissen door den Staat genomen tegenover het personeel moet eerbiedigen, maar dat verweerder beweert:

1°) dat aanlegger geen recht had tegenover den Staat als ordeklerek te worden benoemd;

2°) dat de Staat aan eene P. C. (Paritaire Commissie) opdracht heeft gegeven het statuut van het personeel op te maken en de verworven rechten te omschrijven, dat die P. C. buiten de rechtsmacht, de bevoegdheid heeft om te bepalen wat er moet worden verstaan door « verworven rechten »;

Aangezien de prijskamp op 21 Juli 1925 door den Staat uitgeschreven eene proef was waaraan de bedienden zich onderwierpen ten einde een ambt te veroveren dat werd beloofd aan de 58 verdienstelijkste mededingers;

Aangezien het uitschrijven van dien prijskamp met de vaststelling van de bepaalde voorwaarden om er aan deel te nemen, de aanduiding van het aantal plaatsen, eene verbintenis daartelst, de 58 eerst gerangschikte tot de plaats van ordeklerek te benoemen naarmate de dienst het vergt (Bijzonder bevel Nr. 145 E/67 V.T./88 T. M. 106R. Spoorwegen).

Aangezien deze beperkende bepaling moet uitgelegd worden in dezen zin dat binnen eenen afzienbaren tijd, en namelijk tot het uitschrijven van eenen nieuwen wedstrijd, de geslaagde kandidaten op de bevordering tot ordeklerek kunnen aanspraak maken;

Aangezien een gestadige administratieve praktijk jaarlijks een wedstrijd uitschreef, dat namelijk den 1 Juli 1924 een bijzonder bevel een wedstrijd uitschreef voor 33 Vlaamsche kandidaten en een bijzonder bevel van 1 Juli 1925 een voor 58 Vlaamsche kandidaten;

Aangezien de Staat telkenmale zeer juist bepaalde het aantal kandidaten; dat dit cijfer niet willekeurig werd vastgesteld, maar als grondslag had een juiste beraming der plaatsen die binnen een normaal tijdperk zouden open komen.

Aangezien aanlegger bijgevolg zelfs onder het beheer van den Staat het recht had aanspraak te maken op de plaats van ordeklerek, vermits de Staat hem de belofte had gedaan hem als dusdanig aan te werven indien hij de vereischte voorwaarden vervulde; dat zulks volgens het B. R. eene overeenkomst is die moet geëerbiedigd worden; dat de rechtbanken, zoo zij het recht niet hebben de plaats in te nemen der openbare machten om benoemingen te doen, schadevergoeding kunnen toekennen indien de rechten van de enkelingen door die openbare machten worden gekrenkt;

Aangezien de aanlegger met een recht tot benoeming, dat uitvloeide uit de geslaagde deelneming aan den wedstrijd overgegaan is naar de N.M.B.S.;

Aangezien de Paritaire Commissie, gelast met het opmaken van het Statuut van het personeel het verworven recht van aanlegger in 't geheel niet kon te niet doen;

Aangezien dit administratief lichaam vooral het karakter draagt van eene verzoenings-commissie (M. Jaspar: Parlementaire Annalen 1926 - 2303) en dat de Paritaire Commissie ooit de verworven rechten zou hebben uitgeschakeld van hen die voldoen aan den wedstrijd voor de aanwijzing van ordeklerek.

Aangezien weliswaar de Paritaire Commissie voor de toekomst het Statuut van het personeel vaststelt en ook voor de toekomst de voorwaarden bepaalt in dewelke

23

dit personeel zal worden aangeworven; dat zij voor de toekomst de geldigheid van de bijzondere wedstrijden beperkt tot één jaar;

Aangezien deze maatregelen geene terugwerkende kracht bezitten;

Aangezien de aanlegger tengevolge zijner niet benoeming, een schade heeft geleden dewelke in de dagvaarding wordt geraamd voor den termijn van 30 Juni 1926 tot einde Maart 1931 op 4.925 fr.; dat deze som niet betwist wordt;

Aangezien aanlegger voor de toekomst een schadevergoeding vraagt van 40.000 frank;

Dat deze vraag hic et nunc niet ontvankelijk is daar de schade nog niet is ontstaan.

OM DEZE REDENEN

De Werkrechtsheraad van het Rechtsgebied Mechelen, oordeelende in eersten aanleg, verklaart zich bevoegd; veroordeelt de N.M.B.S. om te betalen aan den aanlegger bij gebrek hem te benoemen als ordeklerek binnen de vijftien dagen van de beteekening van het vonnis de som van 4.925 fr. met de gerechtelijke intresten en de onkosten;

zegt dat de eisch tot schadevergoeding van 40.000 fr. hic et nunc niet ontvankelijk is;

verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad en zonder borg tot de som van 800 fr.

zegt dat het overige uitvoerbaar is mits borgstelling ten bureele der griffie eener som van 4.125 fr.

Aldus gevonnisd en uitgesproken ter openbare zitting van 6 Oktober 1900 een en dertig.

BURGERLIJKE RECHTBANK VAN ANTWERPEN

1° KAMER — 15 APRIL 1931

Voorzitter: M. Diercxsens

Rechters: MM. Verstraete en Hodüm

Pleiters: Mters Em. Ooms en R. Victor

V. Vl. c/haar man

ECHTSCHIEDING — VOORLOOPIGE MAATREGELEN — PROVISO AD LITEM — ADVOCATENEERLOON — WIJZIGING DER GETROFFEN MAATREGELEN

Het wordt algemeen aangenomen dat de, in den loop van het echtscheidingsproces getroffen maatregelen, altijd kunnen gewijzigd worden, wanneer er zich belangrijke nieuwe feiten in den toestand der partijen voordoen. De tegenwoordige economische crisis kan niet als nieuw feit aangenomen worden.

De Provisio ad litem moet het advocaten-eereloon begrijpen. (cfr nota).

VONNIS:

Gehoord de partijen in hunne middelen en besluiten;

Gezien de stukken van het geding;

OVER DE ONTVANKELIJKHEID

Aangezien op 27 Juni 1930 een vonnis bij verstek geveld werd door deze rechtbank, waarbij de voorloopige maatregelen nopens de bewaring der kinderen en het onderhoudspensioen van de echtgenootte beslist werden;

Aangezien het niet betwist is dat dit vonnis kracht van gewijsde bekomen heeft;

Aangezien nochtans het algemeen aangenomen is, dat de, in den loop van het proces in echtscheiding getroffen voorloopige maatregelen, alrijd kunnen gewijzigd worden, omdat deze uit hun wezen zelf slechts tijdelijk en herroepbaar zijn;

Aangezien echter om dit te rechtvaardigen, dienen er zich belangrijke nieuwe feiten in den toestand der partijen voor te doen, daar het niet aanneembaar zoude

24

zijn dat de rechtbank steeds zou kunnen terugkomen op de door haar zelf genomen beslissingen en zodoende de kracht van haar eigene vonnissen, vernietigen.

(Pierard Divorce t. 1 n° 345.
Planol et Ripert t. II n° 594 p. 491.

WAT BETREFT DE VERHOOGING VAN ONDERSTANDSGELD:

Aangezien aanlegster de economische crisis als een nieuw feit inroept;

Aangezien echter indien de economische crisis voor gevolg heeft gehad het salaris van aanlegster te verminderen, het niet uit het oog dient verloren dat het indexcijfer daartegen fel gedaald is, terwijl het door verweerder betaald onderhoudspensioen altijd hetzelfde gebleven is;

Aangezien de economische crisis aldus de middelen van bestaan van aanlegster hoegenaamd niet inkrimpen, maar wel integendeel deze laatste heeft vermeerderd;

Aangezien de verhooging der jaarwedde van verweerder, welke plaats greep na het uitspreken van bovenvermeld vonnis evenmin in aanmerking kan genomen worden, daar die verhooging slechts tijdelijk werd en het algemeen gekend is dat de wedden van het onderwijspersoneel reeds 6 p. h. verminderd zijn sinds 1 April 1931;

Dat anderzijds de lasten van verweerder zwaarder worden naarmate zijn twee kinderen, in de behoeften derwelke hij voorziet, grooter worden;

Aangezien er dus geen redenen bestaan om het reeds vastgesteld onderhoudspensioen te wijzigen bij gebrek aan ernstige nieuwe feiten, van aard de toestand der partijen te veranderen; dat bijgevolg de vraag op dit ooggpunt als niet gegrond dient verklaard te worden;

WAT DE PROVISO AD LITEM BETREFT

OVER DE BEWAKING DER KINDEREN

(Zonder belang).

Aangezien het hooger vermeld vonnis daarover niet beslist heeft;

Aangezien aanlegster beweert reeds 1.060 fr. schuldig te zijn wegens kosten van pleitbezorgers en honoraris van advocaten, wat verweerder niet kan betwisten;

Aangezien buitendien het proces van echtscheiding nog voor de rechtbank moet komen om ten gronde na getuigenverhoor gepleit te worden;

Dat er dus nog kosten van pleitbezorger en eereloon van advocaten zullen moeten betaald worden;

Aangezien het recht op proviso ad litem in hoofde van aanlegster gesteund is op art 212 en 214 van het B. W. B. daar ingevolge deze artikelen de man gehouden is aan zijn vrouw al de middelen om in haar behoeften te voorzien;

Aangezien aanlegster onbetwistbaar het recht heeft een pleitbezorger aan te stellen en een advocaat te kiezen ten einde de procedure in haar laatste phase door te drijven;

Aangezien het strenge recht gebiedt dat de twee echtgenooten op dit ooggpunt op gelijken voet staan;

Dat aldus de proviso ad litem de eere-loonen der advocaten moeten begrijpen; (Gerard — Du divorce P. 227 n° 275) Pierard du divorce t. I p. 498) (Planol et Ripert t. II n° 603 p. 498).

Aangezien bijgevolg het billijk is een proviso ad litem van fr. 1800 toe te staan;

Om deze redenen,

De rechtbank, alle andere en tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende, verklaart de vraag van aanlegster nopens de verhooging van onderhoudsgeld en de bewaring der kinderen ontvankelijk maar niet gegrond;

Rechtdoende op de vraag tot proviso ad litem, veroordeelt verweerder om aan aanlegster te betalen de som van duizend acht honderd frank, betaalbaar in drie maandelijksche afkorting van zes honderd frank;

Veroordeelt aanlegster tot de twee derden der kosten en verweerder tot het overige derde;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar niet-tegenstaande beroep en zonder borgstelling.

Nota. cfr: Baudry Lacantinerie: Traité Prati- que de dr. civil t. III des personnes éd. 1902 n° 204; Cheveau sur Carré; supplément n° 2987 quinquies; Laurent: Supplément aux principes de dr. civil t. I n° 727; P. B. V° Divorce n° 1091, 1094, 1096; Arth. Piérard: Divorce et séparation de corps t. I p. 780; Planiol et Ripert: Traité pratiue de dr. civil t. II avec le concours d'André Rouast éd. 1926 n° 603; Ber. Luik 4 Jan. 1865, Pas. 1865, II, 233; Ber. Luik 15 Juli 1890, P. P. 1890 n° 1578; Ber. Luik 23 Jan. 1894, Pas. 1894, II, 147; Burg. Brussel 7 Maart 1894. P. P. 1895, n° 441; Burg. Brussel 20 Juli 1897 P. P. 1898, n° 1163. Ber. Luik 5 Febr. 1898; Pas. 1898, II, 276; Ber. Brussel 22 Mei 1900 P. P. 1900, n° 634; Burg. Luik 11 Maart 1911 P. J. 1911, n° 880; Burg. Brussel 23 Jan. 1912 J. T. 1912 col. 900.

Contra: Burg. Brussel 10 Dec. 1887 P. P. 1888 n° 664; Ber. Brussel 11 Mei 1888 P. P. 1888 n° 1132; Burg. Luik. 21 Jan. 1893 P. P. 1893 n° 404; Burg. Brussel 16 Juni 1894 P. P. 1894 n° 1674; Burg. Verviers 13 Jan. 1897 Cl. et B. 1897 p. 17. Burg. Luik 25 Nov. 1897 P. P. 1898 n° 4; Burg. Brussel 4 Febr. 1899 P. P. 1899 n° 786; Ber. Poi- tiers 21 Juli 1890 D. P. 1891, 2, 56, Nota contra Arrest. E. O.

RECHTBANK VAN EERSTEN AANLEG VAN ANTWERPEN

4° KAMER — 3 JULI 1931

Voorzitter : M. Anthonis
Commissie van Openbaren Onderstand der stad Lier t/ Gebroeders Maes

HYPOTHECAIRE WET

CYNS OF GRONDRENTÉ. — HYPOTHE- CAIRE WET. — De wetten van 1789, 1790, 1792 en 1793 die de cynsen afschaffen zijn enkel toe- passelijk op feodale of kerkelijke cynsen, doch niet op conventionneele cynsen die uit hunnen aard uitdrukkelijk grondrenten zijn.

Toepassing van art. 1 der wet op de hypothe- ken.

VONNIS:

Aangezien de vraag strekt tot betaling eener rente van 147,90 fr. 's jaars, vervallen op 25 December 1926, 1927 en 1928, alsmede het verlies van kapitaal geschat op 1500 frank wegens verkoop door ver- weerder van een onroerend goed, zijnde hofstede met huizing, stal en labeurlan- den, gelegen te Linth onder Contich aan de Boetaardstraat, op welke goederen ingevolge akte verleden voor notaris Eliaerts te Aertselaer op 3 Oktober 1828, behoorlijk geboekt, een cyns erkend werd ten voordeele van aannegster, cyns welke sedert dien datum met het onroerend goed opvolgenlijk aan de verschillende eige- naars is overgedragen en door verweerder aan koopers niet is opgelegd, bij de laat- ste verkoop van 16 December 1925, verle- den voor notaris Van de Walle te Meche- len ;

Aangezien het in feite niet betwist wordt dat in dato 23 Maart 1834 eene mondelinge overeenkomst werd gesloten te Lier tusschen zekere Joanna Catharina Gielis, weduwe De Belder, waarbij deze verklaarde schuldig te zijn aan verzoek- ster een jaarlijksche cyns van «eene mudde twaalf koppen rogge» op de bo- vengenoemde hofstede bezet tengevolge akte van verkoop gepasseerd voor notaris Eliaerts te Aertselaer op 3 Oktober 1828, en in welke akt gemelde cyns erkend was; dat bijzelfde bekendenis werd «gerenon- ceerd aan alle prescriptie en aan het recht van produktie voor den primordieelen ti- tel» en de verbintenis werd aangegaan «den pand niet te verkoopen of te ver- vreemden dan met den uitdrukkelijken last van gemelde cyns os pene als naar recht » ;

Aangezien sedert 1834 de opvolgende eigenaars van den pand weskwestie den bovengemelden cyns regelmatig betaalden, verweerders inbegrepen tot en met 25 December 1925 ;

Aangezien overigens vaststaat dat bij gift der echtelingen Maes-Van Heym- beeck, gedaan bij akte verleden voor no- taris Van Dyck te Contich op 3 Januari 1903 verweerder de bewuste eigendommen gestaan te Linth «Poeterhoek» wijk D. n° 498 K. en 499 F verkregen heeft met al de cynsen waarmede zij zouden kunnen bezwaard zijn » ;

Aangezien zij zodoende de origineele verplichtingen aangaande de bovengemel- de cyns op zich hebben genomen en alzoo ook de verplichting hadden bij verkoop de bestaande cyns kenbaar te maken en over te dragen ;

Aangezien wel is waar de cynsen zijn afgeschafft door de wetten van 4 Oogst 1789, artikel 5 ; 14-20-22 April 1790 ; 25 Oogst 1792; artikel 6 en van 17 Juli 1793; dat het algemeen aangenomen is dat de cynsen maar alleen zijn afgeschafft daar- waar het ging over feodale en kerkelijke cynsen maar geenszins de conventionneele cynsen zooals deze, welke uit hunnen aard uitdrukkelijk grondrenten zijn ; dat dit hier geen oogenblik twijfel laat, daar, vol- gens de oorspronkelijken akt van aankoop van 3 Oktober 1828 en de schuldbekente- nis van 23 Mei 1834, uitdrukkelijk bekend werd dat de cyns bezet was op de genoem- de hofstede te Linth ;

Aangezien de eventueele peremptie door verweerder niet kan ingeroepen worden, artikel 1 op de wet op de hypotheeken niet van toepassing zijnde, vermits zij niet kunnen beschouwd worden als derde personen gekontracteerd hebbende zon- der bedrieglijk inzicht, daar zij de ver- plichtingen aangaande den cyns goed ken- den en er hun gedurende lange jaren na gedroegen ;

Aangezien zij bij de aanvaarding der bovengemelde gift al de verplichtingen die op het goed berusten op zich hebben geno- men en dus de verplichting hadden, niet alleen den cyns te betalen maar ook het goed niet te vervreemden zonder den cyns mede over te dragen ; dat zij door hunne nalatigheid aan verzoekster eene schade hebben berokkend van dewelke zij inge- volge artikel 1383 en volgende van het Burgerlijk Wetboek verantwoordelijk moeten gehouden worden ;

OM DEZE REDENEN ;

De Rechtbank, alle andere besluiten verwerpende, gehoord den heer Maenhout, Substituut van den Prokureur des Ko- nings in zijn advies in openbare zitting gegeven ;

Verleent akte aan verweerders dat zij het geding schatten voor wat de bevoegd- heid en den aanleg betreft op vijf duizend vijf honderd frank ;

Verwijst verweerders aan aanleggers te betalen de som van vier honderd drie en veertig frank 70 centiemen wegens ver- vallen cynsen voor de jaren 1926-1927- 1928 en de som van vijftien honderd fr. wegens verlies aan kapitaal, met de ge- rechtelijke intresten en de kosten van het geding ;

Verklaart het tegenwoordig vonnis uit- voerbaar bij voorbaat niettegenstaande verzet of beroep.

HANDELSRECHTBANK VAN ANTWERPEN

7° KAMER — 20 JUNI 1931

Eenige Rechter: M. Doom
Ref.: M. Callaert

Pleiters: Mters Em. Ooms en Vincentelli
V. B. c/ Antwerpsche Bouw en Grondhandel

HANDELSREGISTER — ALLEEN- STAANDE KOOPMANDAAD RECHTSVORDERING ONTVANKELIJKHEID

Een alleenstaande koopmansdaad vergt geen inschrijving in het handelsregister.

VONNIS:

Gezien het geregistreerd exploit van dagvaarding d.d. eerste Juni 1900 een en dertig, waarbij geeischt wordt de som van franken 17.062,50 zijnde een hoofdsom van franken 15.000, bedrag eener leening vermeerderd met den intrest sedert acht Juli 1900 dertig;

overwegende dat gedaagde pleit, dat de vordering niet ontvankelijk zou wezen omdat eischer niet bewijst, in het han- delsregister ingeschreven te zijn;

overwegende dat het ter zitting is ge- bleken, dat eischer geassocieerd is met den heer R. onder de firma R. en V. B., expeditiebedrijf, en dat deze vennoot- schap regelmatig in het handelsregister alhier is ingeschreven, dat het verder geenszins bewezen is, dat eischer ook nog een afzonderlijken handel zou drijven on- der zijn eigen naam en buiten de werk- zaamheden der bedoelde firma; dat, indien zelfs de onderhavige leening niet als privé- geldlegging van civiel-rechterlijken aard, zooals eischer beweert, doch als koop- mansdaad moest beschouwd worden, het hier een alleenstaande koopmansdaad zou gelden, die als dusdanig geen inschrijving in het handelsregister vergt;

dat de vordering derhalve ontvankelijk is;

overwegende... zonder belang;

rechtdoende, zegt de vordering gegrond en ontvankelijk.

Wetgeving

PROCEDUUR VOOR DE ASSISENHOVEN

Zeer talrijke malen reeds was er kritiek uitgeoefend geworden op art. 343 van het Wetboek van strafvordering dat voorzag, dat tijdens de beraadslaging van de ge- zwoornen uitsluitend de Voorzitter van het Assisenhof het recht had in de raads- kamer binnen te komen of er iemand toe te laten.

Art. 343 was opgesteld in termen die betwisting openlieten aangaande het recht van den Voorzitter. Het bepaalde inder- daad dat de toelating om tijdens de be- raadslaging in de zaal van de gezwoornen te komen, uitsluitend kon verleend worden door den Voorzitter van het Assisenhof en zulks schriftelijk. Hiervan wordt na- tuurlijkerwijze afgeleid dat de Voorzitter die een ander de toelating kan verleenen, zonder eenigen twijfel voor zichzelf vol- ledige toelating had om zich in de zaal der beraadslaging te begeven wanneer de omstandigheden zulks eischten.

Verskillende arresten waren desaan- gaande door het Hof van Cassatie geveld geworden (Studie over het arrest van Cas- satie 2 Juni 1846 Pas. 1846, 1, 381, in Belgique judiciaire 1846, blz. 1025).

Niemand heeft ooit de Voorzitters van onze Assisenhoven ervan verdacht eeni- gen invloed op de gezwoornen te hebben willen uitoefenen tijdens hunne verschi- ning gedurende de beraadslaging. Noch- tans was het ongetwijfeld jammer dat, waar de heele debatten tegensprekelijk gevoerd werden, op het allerlaatste oogen- blik, wanneer over het lot van den be- schuldigde ging beslist worden, de Voor- zitter het recht had zich alleen bij de ge- zwoornen te begeven en zich daar met hen te onderhouden. Een misverstand, eene vergissing kon steeds mogelijk zijn en kon voor den beschuldigde de allervwaarste gevolgen na zich slepen.

Sinds geruimen tijd hadden vele juris- ten er dan ook op aangedrongen dat deze proceduur langs wetgevenden weg zou veranderd worden.

De Voorzitters van de Assisenhoven zouden stellig het recht gehad hebben, wanneer zij zich in de zaal der gezwoor- nen begaven, zich te doen vergezellen door het Openbaar Ministerie en de verdedi- ging. Het vroeger art. 343 gaf hen op on- beperkte wijze het recht al diegenen toe te laten welke zij bij deze samenkomst nuttig oordeelden. Doch in feite bestond er een jarenlange praktijk ingevolge de- welke de Voorzitter, wanneer hij door de gezwoornen ontboden werd, zich steeds alleen bij hen begaf.

In Frankrijk werd art. 343 van het wet- boek van strafvordering gewijzigd door de wet van 10 December 1908, in dien zin dat de Voorzitter slechts mag binnentreden in de zaal der jury vergezeld van de verdedi- ging, het Openbaar Ministerie en de Grif- fier.

Eene gelijkaardige wet is nu onlangs door onze Kamer gestemd geworden. Ge- zien het belang ervan deelen wij er hier- onder den tekst van mede.

* * *

WET TOT WIJZIGING VAN DE 2° ALINEA VAN ARTIKEL 343 VAN HET WETBOEK VAN STRAFVORDERING (1)

Een'g artikel. — De tweede alinea van artikel 343 van het Wetboek van strafvor- dering wordt gewijzigd als volgt:

« Niemand heeft tijdens de beraadsla- ging, om welke reden ook, toegang tot die kamer, zonder een schriftelijke toelating van den Voorzitter. Deze zal er niet bin- nentreden tenzij hij door den hoofdman van de jury geroepen wordt en vergezeld is van de beschuldigde en zijn verdediger, van de burgerlijke partij en haar raads- man, van het Openbaar Ministerie en den griffier. Van het incident wordt in het proces-verbaal melding gemaakt ».

(1) Zitting 1930-1931
Kamer der Volksvertegenwoordigers
Bescheiden. — Wetsontwerp nr 156. — Verslag nr 171.
Handelingen. — Vergadering van 20 April 1931.
Senaat
Bescheid. — Verslag nr 136.
Handelingen. — Vergadering van 30 Juni 1931.

Necrologie

PROF. Mr W. L. P. A. MOLENGRAAFF

Op 7 Juli l.l. overleed te 's Gravenhage in den ouderdom van 73 jaar Jrof. Mr. Molengraaff, oud-hoogleraar aan de Uni- versiteit van Utrecht, een van de meest vooraanstaande rechtgeleerden van Ne- derland.

Zooals bekend is had Mter Molengraaff zich gespecialiseerd in het handelsrecht en zijn « Leidraad bij de beoefening van het Nederlandsch Handelsrecht » wordt ook hier te lande dikwijls geraadpleegd. Mter Molengraaff promoveerde te Leiden op 20 Maart 1880 op een proefschrift « Interna- tionale averij-groote regeling ». Hij werd in 1885 tot hoogleraar in het handels- recht te Utrecht benoemd, welk ambt hij vervuld heeft tot in 1917. Mter Molen- graaff was lid van de Koninklijke Acade- mie van Wetenschappen en opsteller van het « Rechtsgeleerd Magazijn ». Hij was de ontwerper van het nieuwe Nederland- sche zeerecht dat geformuleerd is gewor- den in de wetten van 22 December 1924 en 10 Juni 1926.

Naast het hoogergenoemd leerboek van handelsrecht gaf hij nog een ander werk uit: « De faillissementswet verklaard ».

Ten einde aan zijne nagedachtenis hulde te brengen drukken wij hier het merk- waardig artikel over van de hand van Prof. M. F. G. Scheltema, dat verscheen in de « Nieuwe Rotterdamsche Courant » van 8 Juli l.l.

* * *

Met Molengraaff is een beoefenaar van de rechtswetenschap heengegaan, die op de ontwikkeling van ons civiel recht, in het bijzonder van ons handelsrecht, een invloed heeft uitgeoefend, grooter en ze- genrijker dan die van eenig ander jurist uit onzen tijd.

Dien invloed heeft Molengraaff voor een belangrijk deel uitgeoefend door zijn be- kende werk, de « Leidraad bij de beoefe- ning van het Nederlandsche Handels- recht ». In het voorwoord tot den eersten druk, in 1889 verschenen, merkte de schrijver, die toen hoogleeraar in het han- delsrecht aan de universiteit te Utrecht was, o.m. op: « De leidraad, waarvan hier- mede een eerste druk in het licht ver- schijnt, werd door mij geschreven voor mijne studenten. Zij heeft vóór alles ten doel, de lessen, die door mij over handels- recht worden gegeven, voor mijne hoor- ders en voor mij zelf aangenamer en vruchtdragender te maken.

Aanhalingen van bronnen, literatuur en rechtspraak, onontbeerlijke defini- ties hebben voor den hoorder afleen dan nut, wanneer hij in de gelegenheid is er aantekening van te houden; zij moeten daarom gedictieerd worden. Dat dicteeren onnoodig te maken beoogt dit werkje ». Het « werkje » van 1889 is, ge- leidelijk aan, uitgedijd tot een tweedeelig boek van meer dan 1000 bladzijden; maar zijn oorspronkelijk karakter heeft het in hoofdzaak behouden. Het behelst nog

steeds een min of meer schetsmatige uiteenzetting van ons handelsrecht; het bevat niet een volledig en beredeneerd betoog; de student, die het bezigt, behoeft nadere aanvullende toelichting, hetzij van colleges, hetzij van andere leerboeken. Maar het systeem, dat de Leidraad aan ons handelsrecht ten grondslag legt, is zo logisch ineengezet en helder doordacht, de oplossingen van de verschillende vragen op handelsrechtelijk gebied, tot de aanvaarding waarvan dat systeem als het ware noopt, zijn zoo aannemelijk, en de bij ieder onderwerp gevoegde opgaven van rechtspraak en literatuur zijn zóó volledig, dat de Leidraad van het oogenblik van haar verschijnen af, is geworden tot het standaardwerk op het gebied van Nederlandsch handelsrecht; tot een boek van onschatbare waarde niet alleen, en niet zelfs in de eerste plaats, voor studenten, maar ook en vooral voor al degenen, die als wetenschappelijk civilist, als rechter of als advocaat zich met de beoefening van het handelsrecht hebben bezig te houden. En op die vooraanstaande plaats heeft het boek, thans in zesden druk verschenen, tot heden toe op onbetwistbare wijze zich weten te handhaven.

Wat Molengraaff door zijn Leidraad heeft bereikt, is overigens méér geweest dan een verbreiding van kennis omtrent ons handelsrecht; het was ook een radicale wijziging van dat recht. Wijziging, die zich voltrok zonder verandering der wet; die plaats had, doordien de nieuwe uitlegging, die Molengraaff aan de wetsvoorschriften gaf, in een steeds ruimeren kring van juristen, van schrijvers, advocaten en rechters, als juist werd aanvaard, langzaam maar zeker, in onze rechtspraak doordrong, en zóó, in het wezen der zaak, nieuw recht voor oud in de plaats stelde. Wie onze handelsrechtelijke literatuur en rechtspraak van vóór 1890 met die van lateren tijd vergelijkt, wordt getroffen door den geweldigen ommekeer, die zich daarin op bijna ieder gebied heeft voltrokken. Die ommekeer is, voor 90 pct, het werk van Molengraaff geweest.

En het was een ommekeer ten goede; hij bevrijdde het handelsrecht uit zijn vroegere isolatie, en bracht het in nauw verband met het overige deel van ons civiele recht, met het zgn. burgerlijk recht. Op een andere plaats schreef ik, eenige jaren geleden, hieromtrent: «Eerst langzamerhand is, vooral onder den invloed van Molengraaff, de rechtsgeleerde wereld er toe overgegaan, art. 1 van ons Wetboek van Koophandel — volgens hetwelk het Burgerlijk Wetboek ook op zaken van koophandel van toepassing is — tot waarlijk levend recht te maken, door de verschillende handelsrechtelijke verbintenissen daadwerkelijk op de basis van het gemeene recht te plaatsen; door de draagwijdte van de algemeene burgerrechtelijke regelen met betrekking tot de in het Wetboek van Koophandel geregelde verbintenissen tot in bijzonderheden te onderzoeken, en door de leemten, die dat wetboek vertoonde, aan te vullen met behulp van algemeene burgerrechtelijke rechtsbeginselen. Het groote praktische belang van deze meer moderne zienswijze ligt voor de hand».

Aan dit werk — het brengen van het handelsrecht in het groote kader van het burgerlijk recht, met, als gevolg, de mogelijkheid van een minder formeele, een meer soepele, en een meer aan de behoeften van het moderne rechtsverkeer zich aansluitende toepassing van het handelsrecht — is voor een groot deel het leven van Molengraaff gewijd geweest. Den geweldigen omvang en, ik voeg er aan toe, de grootsheid van dat werk kan slechts de jurist ten volle waardeeren. Het is een werk dat, naast gedetailleerde kennis van wet, rechtspraak en literatuur, in sterke mate scheppenden zin vereischt; slechts een constructieve geest, die, ook als hij bij het kleine verwijlt, den bouw van het geheel nimmer uit het oog verliest, kon het verrichten. Zulk een constructieven geest bezat Molengraaff in hoge mate.

Daarin is ook de band gelegen tusschen zijn louter wetenschappelijken arbeid — die overigens door de vermelding van de Leidraad bij lange na niet volledig is weergegeven — en het andere groote werk, dat dit arbeidzame leven heeft gevuld, te weten het aandeel in de voorbereiding der wetgeving. De aanvang daarvan dateert uit den tijd, toen onze Faillissementswet werd ontworpen: als lid van de staatscommissie 1879 heeft Molengraaff zoowel op de samenstelling van het in 1890 ingediende ontwerp van wet, als bij de verdere be-

handeling in de Staten-Generaal, grooten invloed gehad. Het was de eerste, maar zéér geslaagde proeve van zijn legislatieve kundigheden; en het moet hem met trots hebben vervuld dat, toen in 1925 een — door hem zelf voorbereide — doorloopen- de wijziging der Faillissementswet werd ondernomen, in de desbetreffende memorie van toelichting kon worden vooropgesteld, dat, naar eene vijfentwintigjarige ondervinding had geleerd, die wet in het algemeen had kunnen voldoen aan de eischen, welke aan eene regeling van het faillissementsrecht moesten worden gesteld, en slechts ten aanzien van enkele punten van meer ondergeschikt belang verduidelijking, aanvulling of wijziging noodzakelijk was.

Op die eerste proeve van legislatief beleid zijn tallooze andere gevolgd: te veel, om te vermelden. Als lid van de Staatscommissie-Limburg en als voorzitter van hare sub-commissie voor handelsrechtelijke aangelegenheden heeft Molengraaff aan haast alle wetswijzigingen op civielrechtelijk gebied van den lateren tijd meegewerkt; vele zijn oorspronkelijk door hem persoonlijk ontworpen. Men denke in dit verband aan de wijzigingswet en betreffende de koopmansboeken, de make-lardij, de naamloze vennootschap; aan de wetsontwerpen betreffende het huwelijksvermogensrecht, het hypotheekrecht en andere. Op de in 1930 te Genève gehouden conferentie tot unificatie van het Wisselrecht was Molengraaff voorzitter der Nederlandsche delegatie; aan de in 1931 gehouden conferentie tot unificatie van het Chèquerecht heeft hij, in verband met zijn toen reeds bedreigden gezondheidstoestand, niet kunnen deelnemen, maar het voorbereidende werk der delegatie had onder zijn leiding plaats.

Doch zijn grootste werk op wetgevend gebied uit lateren tijd is geweest de voorbereiding van het nieuwe zeerecht, dat bij wet van 22 December 1924 tot stand kwam, en bij de behandeling waarvan hij in de Staten-Generaal den minister van justitie ter zijde stond als regeeringscommissaris. Ons nieuwe zeerecht, een volledige, uitermate systematische, zich aan de nuances van de praktijk van ons zee- en vervoerwezen zoo nauw mogelijk aansluitende codificatie, is geheel en al het persoonlijke werk van Molengraaff geweest, en zal, wie weet voor hoe lange jaren, de herinnering aan zijn kunde en inzicht doen bewaard blijven.

Molengraaff bezat alle eigenschappen, die een goed wetgever behoeft. Een ontzagwekkende kennis van het bestaande recht; een helder inzicht in de behoeften der praktijk; een zekere minachting voor dogmatische formules, en een sterk besef, dat de wet, wanneer het maatschappelijk verkeer dat verlangt, met wetenschappelijke constructies mag en moet breken; een afkeer van onnoodig formalisme; een uitermate heldere, bondige en verzorgde stijl; eindelijk, bovenal, een sterk ontwikkeld rechtvaardigheidsgevoel, dat hem het uiteindelijke doel van alle wetgeving — een billijke regeling van de betrekkingen tusschen menschen — steeds voor ogen deed houden.

Daarmede ben ik van den jurist tot den mensch in het algemeen gekomen. Molengraaff kwam met velen in aanraking; ik geloof niet, dat er één onder hen is, die niet hoogachting en bewondering voor hem is gaan koesteren: voor den jurist, maar zeker niet minder voor den mensch-Molengraaff. Zoo eenvoudig en rechtvaardig als hij in zijn rechtsopvatting was, zoo was hij in zijn levensopvatting. Hij was een man van weinig woorden, van weinig uiterlijk vertoon, en zonder eenig autoritair optreden. Maar wat hij sprak, kwam uit zijn hart; wat hij in anderen waardeerde, was de gezindheid, en niet de schijn; en nooit zou hij trachten, een tegenstander in het debat, hoe jong, hoe onervaren ook, hoe laag ook geplaatst op de maatschappelijke ladder, met een beroep op eigen autoriteit te ontwapenen: hij wilde overtuigen, niet dwingen; hij wilde rechtvaardig zijn. Ja, Molengraaff was, in het groote en in het kleine, een door en door rechtvaardig mensch.

Het is die eigenschap bovenal geweest, die hem een zoo bijzondere positie in ons rechtsleven heeft doen innemen. Ontwikkeling van het recht in de richting der rechtvaardigheid behoeft vóór alles de leiding van hen, in wie sterk het ideaal der menschelijke rechtvaardigheid leeft. Zóó iemand was Molengraaff.

Rechterlijk leven

BENOEMINGEN

Met groot genoegen vernamen wij de benoeming van M. De Ridder, onderzoeksrechter te Antwerpen tot raadsheer bij het Beroepshof te Brussel, alsook deze van confrater Mter Eugene Laureyssens der Balie van Antwerpen tot rechter in de rechtbank aldaar.

De zoo sympathieke Vrederechter van Boom, M. Van Nuffel, werd in dezelfde hoedanigheid benoemd in het derde kanton van Antwerpen. Hij weze hartelijk welkom in zijn nieuw midden.

Bij koninklijke besluiten van 10 Oktober 1931:

Is aan den heer Maenhout (J.-Ch.-L.M.) op zijn verzoek, ontslag verleend uit zijn ambt van substituut procureur des Konings bij de rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen.

Zijn benoemd:

Tot rechter in de rechtbank van eersten aanleg te Gent, de heer Dubois (R.-J.-G.), substituut van den krijgsauditeur bij den krijgsraad te Gent, ter vervanging van den heer Vanhauwermeiren, die tot een ander ambt is beroepen;

Tot substituut van den krijgsauditeur bij den krijgsraad te Gent, de heer Philippo (R.-H.-J.), advocaat, plaatsvervangend rechter, in het vrederecht van het kanton Deynze, ter vervanging van den heer Dubois.

Balieleven

Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen

BEZOEK AAN DE NIEUWE SCHOOLGEVANGENIS TE HOOGSTRAETEN

De uitstap naar Hoogstraeten was 'n sukses over heel de lijn. Onder de goudgele stralen der milde najaarszon stroomden op Zaterdag 26 September l.l. een twintigtal autos voor het gerechtshof samen. Niet minder dan 70 confraters hadden er aan gehouden aan dezen uitstap deel te nemen. Geen wonder dat onze sympathieke voorzitter, Mter Jules Franck bij dit onverwacht succes, alle zeilen bijzetten moest, en «last, not least», de hulp van zijnen onmisbaren en gediensstigen schrijver en ondervoorzitter inroepen, ten einde wat orde in de karavaan te brengen. Op klokslag Antwerpsch uur, 2 uur, (t.z. met een halve uur vertraging), trokken we op.

Na een prettigen rit door onze heerlijke Kempen, landden we aan te Hoogstraeten, te drie uur. 'N kleine verfrissching in de «Zwaan» terwijl anderen een kort bezoek brachten aan de prachtige Kerk en het Stadhuis; alsdan trokken we verder naar de nieuwe schoolgevangenis waar de Heer Bestuurder ons opwachtte.

Het bezoek ving aan met eene hartelijke joviale ontvangst in de conferentiezaal.

Alvorens ons rond te leiden, zou de Heer Bestuurder enkele woorden uitleg geven over het doel der inrichting zelve en de methodes welke daartoe gevolgd worden.

Aan het bureel namen plaats Mter Franck, Voorzitter, Mters Picard en Lambrechts en de Heer Bestuurder Delierneux. Na een korte inleiding van Mter Franck krijgt de Heer Delierneux het woord.

'N Sympathieke verschijning, Delierneux, flink, sterk en breedgebouwd, met een krachtadigen doorvoerschenen blik, die op eersten aanblik reeds wilskracht en beslistheid verraadt.

Tot ons aller genoegen, spreekt de Heer Delierneux, die van Waalsche afkomst is, ons in een sierlijk, vlot Nederlandsch.

Hij geeft ons eerst eene kleine historiek over het gebouw. Vroeger was dit privaat eigendom toebehoorende aan de families de Lalaing en de Salm-Salm. Tijdens de Fransche revolutie, toen de familie de Salm-Salm, het land verlaten had, werd er door den Staat de hand op gelegd. Napoleon richtte er een bedelaarsgesticht in,

Langen tijd bleef het Gesticht bevolkt, maar na den oorlog, bij heropbloei van handel en nijverheid, was er, ten gevolge van de vermindering der criminaliteit, ook minder landlooperij. Toen dan ook, in April 1930, de wet, betreffende de abnormalen gestemd werd, werden de nog overblijvende kostgangers naar Mterplas overgebracht ten einde dezen eigendom als schoolgevangenis te kunnen inrichten.

Een honderd vijftigtal specialisten werklieden, in andere gevangenen thuishoorend, werden naar Hoogstraeten gestuurd, ten einde dit plan uit te voeren.

Alles werd door gevangenen zelf verwezenlijkt, uitgenomen het plaatsen der centrale verwarming.

In de uitvoering zelve, werd in breeden zin rekening gehouden met den nieuwen geest die ons modern strafrecht bezielt. Niet zoozeer wil de inrichting een tuchthuis wezen, dan wel een ver-

plegingshuis. De gevangene is een zieke. De opsluitingstijd moet dienen om hem te verbeteren — en, de Maatschappij verdedigt zich ook best met den zieke te verplegen en te trachten hem te genezen ten einde hem later als perfect burger aan de Maatschappij te kunnen terugschikken.

De methode die gevolgd wordt is er dan ook meer op gericht de gevangene «weder aan te passen». Te dien einde werd er in de uitvoering der werken op aangestuurd zooveel mogelijk een geest van optimisme te wekken. Al de uiterlijke teekenen eener gvangenis werden zooveel mogelijk weggenomen. Zoo weinig mogelijk uiterlijk optreden van cipiers en opzieners. Licht, lucht, ruimte en zindelijkheid. Slechts gevangenen beneden de 25 jaar worden in deze inrichting opgenomen.

Bij hunne aankomst, worden zij ondergebracht in een afzonderlijk paviljoen, dat meer nog den uiterlijken vorm eener gevangenis heeft. Na eene maand, gaan de gevangenen over naar de inrichting zelf.

De gevangenen staan onder het toezicht van eene speciale commissie waarin zetelen een psychiater, een psycholoog en een sociaal assistent.

De gevangenen worden verdeeld in categorieën. De behandeling is nog slechts in zijn begin, maar men verwacht er de beste resultaten van.

Langzamerhand wordt aan de gevangenen meer vrijheid geschonken. Zij werken op hun eere-woord. In het laatste stadium mogen zij zelfs buiten de gevangenis gaan werken. Zij moeten echter op bepaald uur 's avonds terug in de inrichting zijn. Zoo de gevangenen voldoening geven wordt hun zelfs af en toe een week-end gegeven, dat zij in hunne familiën mogen gaan doorbrengen.

Als de gevangene dan eindelijk volledig weder aangepast is, wordt hij ten slotte, op voorstel van den Heer Bestuurder, in voorloopige vrijheid gesteld.

Na een kort dankwoord van Meester Franck, werd er overgegaan tot het bezoek der inrichting zelve. Geen weelde, maar alles degelijk en comfortabel ingericht. Geen spraak meer van donkere gangen, — geen spraak meer van verwijderen van licht en zonneweelde; alles heeft meer het uiterlijke van een sanatorium: Nette witgekalkte cellen, 'n bed, 'n stoel, 'n tafeltje, kortom, een zindelijk, vereenvoudigde kloostercel. 'n Getralied venstertje dat toelaat 'n blik te werpen op de omgeving. Eetzaalen en klaslokalen — baden en waschirichtingen, zelfs trouaal die menige moderne kazerne zou benijden.

Uiterst voldaan, trok de flinke groep bezoekers terug naar de «Zwaan». Het aangekondigd souper verliep onder algemeene geestdrift.

Toen de hongerigen gespijsd en de dorstigen «voorloopig» gelaafd waren, stond de Heer Voorzitter recht en dankte den Heer Delierneux op sappige en hartelijke wijze!

Confrater Vrints die vroeger te Hoogstraeten nooit het woord had mogen voeren, mocht het nu. Hij is nu fier op zijn geboorte «stad» en zal in de toekomst niet meer blozen als men over zijn geboortegrond spreekt.

Als verpoozing kregen we nog ne «groote» speech van confrater De Groote en om te sluiten meende confrater Victor de gelegenheid niet te mogen laten voorbijgaan den Heer Delierneux nogmaals te bedanken voor zijne heerlijke voordracht. «Men heeft maar een ding vergeten, en dat is, den Heer Delierneux, die een volbloed Waal is, te feliciteeren voor het sierlijke Nederlandsch waarin hij ons heeft toegesproken!»

't Was 9 uur toen de aftocht geblazen werd.

Te St-Anthonius werd even afgestapt om 'n lekker glaasje trappist te proeven — en toen ging het terug naar de Scheldestad, waar tot laat in den avond, in gezelschap van den Heer Delierneux en Bellefroid een blijde feeststemming de confraters vergaderd hield.

D. W.

* * *

BEZOEK AAN DE TUNNELWERKEN TE ANTWERPEN WEST OP ZATERDAG 3 OKTOBER 1931

De Vlaamsche Conferentie had op Zaterdag namiddag 3 Oktober, in overleg met het Beheer der Intercommunale van den Linker-oever, een bezoek belegd aan de tunnelwerken te Antwerpen West. Ongeveer 45 Confraters waren te 2 uur op het plein van den Linkeroever aanwezig, alwaar zij werden verwelkomd door Mijnheer Van Bogaert, Burgemeester van Zwijndrecht, en lid van den Beheerraad. Op de werken zelf gaven de ingenieurs der onderneming, alsmede de Hoofd-ingenieur Thonet, alle gewenschte theoretische en praktische uitleggingen, over de verschillende onderdelen der onderneming. Tevens werd er een vluchtig overzicht gegeven van de verschillende gelijkaardige tunnels en de wijze waarop zij werden aangelegd.

Na het bezoek werden de Heer Van Bogaert en de Heeren Ingenieurs door den Voorzitter Mter Jules Franck bedankt voor hunne welwillende uitleggingen, en tevens geluk gewenscht voor het reeds verrichte werk. Zij werden verzocht om te zamen met de leden der Conferentie in het Gasthof «De Drie Koningen» te gaan avondmalen, alwaar dit bezoek dan ook gezellig en aangenaam werd gesloten.

Vlaamsche Juristen, Abonneert U op het Rechtskundig Weekblad

Uitgever: Drukk. «Mercurius»
Best.: R. Van Cauteren
Korte Ridderstraat, 22, Antwerpen. — Tel.: 200,95